

Ilgtspējīgs rīcības plāns Lielvārdes novada darbā ar jaunatni iesaistīto personu sadarbībai un kapacitātes stiprināšanai

Saturs

1. Ilgtspējīgas rīcības plāna mērķis un tā nepieciešamības pamatojums
  2. Rekomendācijas Ilgtspējīgas rīcības plānam (rīcības virzieni)
  3. Darbā ar jaunatni iesaistīto personu sadarbības modelis
- Pielikumā 1. Jauniešu aptaujas rezultāti
2. Vispārējie rādītāji darba ar jaunatni vērtēšanai pašvaldībās
  3. Darba grupas tikšanās rezultāti

1. Ilgtspējīgas rīcības plāna mērķis un tā nepieciešamības pamatojums

Ilgtspējīgas rīcības plāna mērķis ir veicināt skolas vecuma jauniešu līdzdalību sabiedriski ekonomiskajos procesos Lielvārdes novadā.

Lielvārdes novadā vērojama tendence, ka jaunieši neizprot dažādās "līdzdalības" iespējas un to nozīmi jaunieša personības attīstībā. Līdz šim nav izveidojusies produktīva sadarbība ar novada skolu pašpārvaldēm, kas ir viens no nozīmīgākajiem novada jauniešu līdzdalības līmeņiem. Pašreizējā situācija rāda, ka skolās joprojām nav izpratnes par neformālās izglītības lietderību, par neformālās izglītības iespējām un integrēšanu formālajā izglītībā. Kā, piemēram, bieži vien novadā savstarpēji "pārklājas" jauniešu/skolu pasākumi un aktivitātes, skolu jaunieši neaktīvi izmanto piedāvātās iespējas (piem., iesaiste novadu un starptautiskos projektos u.c.).

Lielvārdes novada pašvaldība ir iesaistījies dažādos jaunatnes jomas projektos, kuru kvalitatīvai īstenošanai nepieciešama cieša sadarbība ar skolām, NVO sektoru, Sociālo dienestu, Kultūras centru un citām iestādēm un uzņēmumiem. Lai uzlabotu situāciju starpinstitūciju sadarbības jomā, projekta laikā tika izveidota starpinstitucionālā darba grupa, apvienojot pašvaldības izglītības, kultūras, sporta, sociālos darbiniekus, lēmumu pieņēmējus un jauniešus ar mērķi stiprināt starpinstitucionālu sadarbību Lielvārdes novadā jaunatnes jomā un attīstīt izpratni par darbu ar jaunatni plānošanu un īstenošanu.

Projekta ietvaros iegūtie kvalitatīvie rezultāti – ilgtspējīgs rīcības plāns, jauniešu viedokļu aptaujas dati, jauniešu apmācību rezultāti, u.c. kalpos par pamatu nākošās Lielvārdes novada politikas attīstības plānošanas programmas izstrādei.

Dokuments tapis projekta "Skatāties vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Lielvārdes novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.

2. Rekomendācijas Ilgtspējīgas rīcības plānam (rīcības virzieni)

Rīcības virziens Nr.1 **Informācija un konstruktīvs dialogs**

Rīcības virziena mērķis - nodrošināt jauniešiem labāku piekļuvi uzticamai informācijai, atbalstīt jauniešu spēju kritiski novērtēt informāciju un iesaistīties konstruktīvā dialogā.

Rīcības virziens Nr.2 **Kvalitatīva mācīšanās**

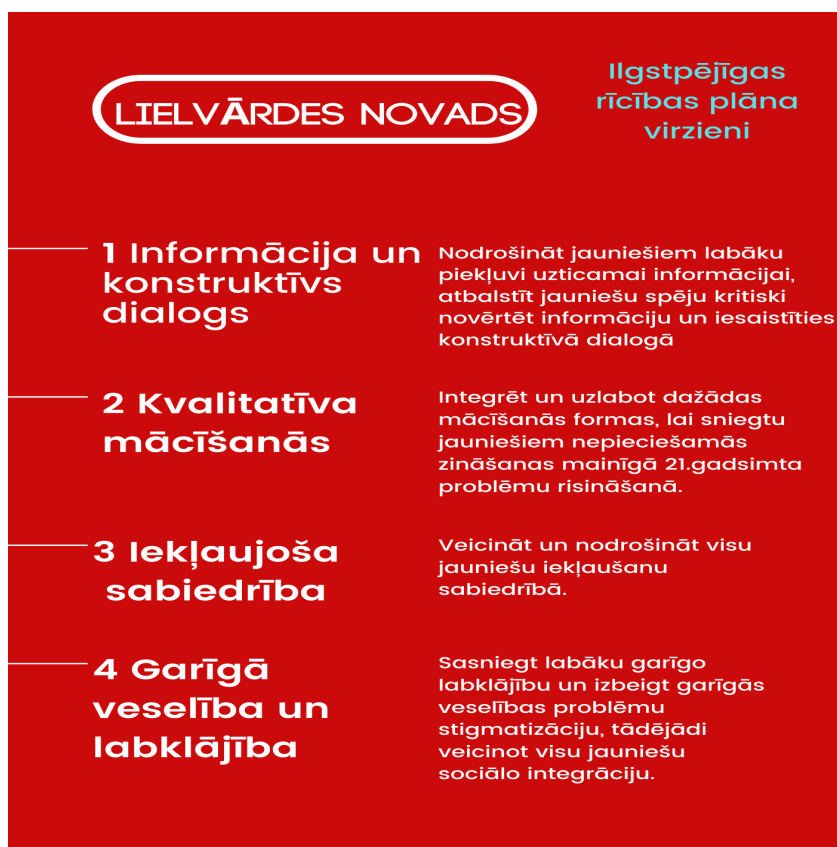
Rīcības virziena mērķis - integrēt un uzlabot dažādas mācīšanās veidus, lai sniegtu jauniešiem nepieciešamās zināšanas mainīgā 21.gadsimta problēmu risināšanā.

Rīcības virziens Nr.3 **Iekļaujoša sabiedrība**

Rīcības virziena mērķis - veicināt un nodrošināt visu jauniešu, kas dzīvo, mācās vai strādā Lielvārdes novadā, iekļaušanu sabiedrībā.

Rīcības virziens Nr.4 **Garīgā veselība un labklājība**

Rīcības virziena mērķis - sasniegt labāku garīgo labklājību un izbeigt garīgās veselības problēmu stigmatizāciju, tādējādi veicinot visu jauniešu sociālo integrāciju.

Dokuments tapis projekta "Skatāties vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Lielvārdes novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.

Pamatojums

Lieltvārdes novada pašvaldības darba grupas ilgtspējīga rīcība plāna izstrādei lēmuma projekts par prioritārajiem rīcības virzieniem tika sagatavots saskaņā ar Eiropas Jaunatnes mērķiem, kas ir par pamatu Eiropas Jaunatnes stratēģijai 2019.-2027.gadam, izvērtējot esošo situāciju savas kompetences ietvaros un pieņemot koleģiālu lēmumu.

Nacionāla līmeņa jaunatnes politikas plānošanas dokuments "Jaunatnes politikas īstenošanas plāns 2016.-2020. gadam" ir veidots balstoties uz iepriekšējo Eiropas Savienības programmēšanas perioda jaunatnes politikas plānošanas dokumentu - Eiropas Jaunatnes stratēģiju 2010.-2018.gadam. Iepriekšminētā nacionāla līmeņa politikas plānošanas dokumenta attiecināmība uz jaunatnes politikas plānošanu novada līmenī periodam pēc 2020.gada nav būtiska, jo dokuments zaudēs spēku. Tomēr jānorāda, ka izstrādātie rīcības virzieni un piedāvātie pasākumi nav pretrunā ar spēkā esošo nacionāla līmeņa politikas plānošanas dokumentu. Ņemot vērā, ka Latvijas nacionālais jaunatnes politikas plānošanas dokuments nākamajam periodam tiks izstrādāts saskaņā ar Eiropas Savienības jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem, nav paredzama izvēlēto rīcības virzienu un piedāvāto pasākumu, kas iekļaujami nākamajā Lieltvārdes novada pašvaldības Jaunatnes politikas plānošanās dokumentā, pretruna ar nacionāla līmeņa jaunatnes politikas plānošanas dokumentu.

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem 2019.gada sākumā Lieltvārdes novadā dzīvoja 1305 jaunieši vecumā no 13-25 gadiem, kas ir 13,5% no kopējā Lieltvārdes novada iedzīvotāju skaita (2019.gada sākumā Lieltvārdes novadā dzīvoja 9643 iedzīvotāji). Pēdējo piecu gadu laikā (no 2014.-2019. gadam) jauniešu skaits samazinājies par 305, kas iezīmē kritisku tendenci.

Jaunatnes jomā ir noteikta atbildīgā pašvaldības persona par darbu ar jaunatni koordinēšanu (jaunatnes lietu speciālists), kura pienākumi un uzdevumi atbilst jaunatnes lietu speciālista profesijas standartā iekļautajām prasībām, bet novadā nav izveidota un nedarbojas pašvaldības jaunatnes lietu konsultatīvā komisija vai cits mehānisms darbā ar jaunatni iesaistīto personu sadarbībai.

Biežāk norādītie neapmierinātības iemesli jauniešu vidū par Lieltvārdes novadu kā vietu, kur dzīvot, mācīties, strādāt un pavadīt brīvo laiku ir: brīvā laika aktivitāšu trūkums (t.sk. izklaides pasākumi); ierobežotas sporta iespējas; nav izaugsmes un nodarbinātības iespējas jauniešiem; slikta ceļu kvalitāte. Pārsvarā jaunieši pauž neapmierinātību par brīvā laika pavadīšanas iespējām novada pagastos.

Jaunieši norāda, ka pašvaldībai būtu jārisina tādus aktuālus jautājumus jauniešiem kā: plašākas pilsētvides iespējas tieši jauniešiem (piemēram, āra atpūtas laukums); telpas, kur pavadīt brīvo laiku (īpaši nelabvēlīgos laika apstākļos), piemēram, jauniešiem draudzīgas ēstuves, Jauniešu centrs; daudzveidīgāks kultūras, izklaides un jēgpilna brīvā laika pavadīšanas iespēju piedāvājums. Populāras ir atbildes par infrastruktūras pilnveidi novadā – jāuzlabo ceļu segums, apgaismojums, jāizbūvē veloceļiņi, peldbaseins, skeitparks. Ļoti bieži savās atbildēs jaunieši kā pašvaldībai risināmos jautājumus norāda - neveselīgs dzīvesveids,

Dokuments tapis projekta "Skatāties vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Lieltvārdes novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.

jauniešu atkarības (smēķēšana, alkohols), azartspēļu aizliegšana pilsētā, jauniešu huligānisms, demolēšana, kas norāda, ka arī pašus jauniešus satrauc šie negatīvie jauniešu ieradumi un viņi atbalsta pašvaldības iesaisti to risināšanā. Neliela daļa jauniešu norāda uz darba vietu trūkumu tieši jauniešiem, izglītības procesa un vides uzlabošanu skolās. Tāpat tiek norādīts, ka būtu jāuzlabo pašvaldības komunikācija ar jauniešiem. Esošajā situācijā būtiski ir pievērst uzmanību pašvaldībā plānoto pasākumu pielāgošanai konkrētu jauniešu mērķa grupu vajadzībām un regulārai datu apkopošanai un izvērtēšanai par situāciju attiecībā uz jaunatni.

Satraucošs ir jauniešu vērtējums par jauniešu iespēju ietekmēt pašvaldības lēmumus. 32,5% uzskata, ka viņiem nav nekādu iespēju, un 42,9%, ka viņiem ir nelielas iespējas. Tikai 10% apgalvo, ka viņiem ir iespējams ietekmēt pašvaldības lēmumus. Lielākā daļa no respondentiem – 80,2% norāda, ka nekad nav piedalījušies aktivitātēs, kas vērstas uz jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā pašvaldībā. Ļoti zema ir jauniešu iesaiste pašpārvaldēs, Jauniešu domē, nevalstisko organizāciju darbībā un dalībai projektu konkursos. Šo zemo rādītāju varētu skaidrot arī ar aptaujas dalībnieku vecumposmu, bet šis ir būtisks signāls nekavējoties pievērsties šo jautājuma risināšanai.

Kopumā jaunieši Lielvārdes novadā savu veselības stāvokli vērtē kā ļoti labu (36,3%), un labu (48,6%), savukārt, 14,2% jauniešu savu veselības stāvokli vērtē kā ne īpaši labu un kā sliktu (0,9 %). Lielvārdes pašvaldībā netiek īstenotas aktivitātes jauniešu vardarbības mazināšanai. Pašvaldībā netiek organizētas dažādas kampaņas un konkursi saistībā ar veselīga dzīvesveida tematiku, īstenoti tematiskie veselības dienas pasākumi (Starptautiskā AIDS diena, Astmas diena, Diabēta diena u.c.). Pozitīvi, ka jaunieši pieejamo informāciju par veselības pakalpojumiem un pasākumiem novērtē ļoti augstu. Kopumā 76,1% respondentu novērtē pieejamo informāciju punktu skalā no 7-10 (pilnīgi pietiekami), kas ir ļoti augsts rādītājs. Nepieciešams pievērst būtisku uzmanību tam, lai jaunieši ne tikai būtu informēti par veselības pakalpojumiem un pasākumiem, bet arvien vairāk šos pakalpojumus arī izmantotu.

Tāpat, būtiski ir pievērst uzmanību jautājuma par jauniešu emocionālo labsajūtu risināšanai. Lai arī pašvaldība nodrošina jauniešiem pieejamus bezmaksas psihologu un sociālo darbinieku un pedagogu pakalpojumus, jauniešiem ir pieejamas ar veselības jautājumiem saistītas konsultācijas un daļēji popularizē bērnu un pusaudžu uzticības tālrūni, pārsteidzoši liels jauniešu skaits (33,3%) norāda, ka nemeklē atbalstu emocionāli grūtos brīžos (stress, nogurums, nomāktība, citas nepatīkamas sajūtas). Kā galvenais atbalsts ikvienā emocionāli sarežģītā situācijā, kas būtu iesaistāmi atbalsta sniegšanā dažādās emocionāli nelabvēlīgās situācijās, tiek norādīts ģimene un draugi. Būtiski mazāk, bet tomēr – 4,7% jauniešu kā atbalsta personu izvēlas skolotāju. Savukārt, tikai 1,9% jauniešu palīdzību meklē un/vai saņem pie psihologa/psihoterapeita un sociālā pedagoga skolās (0,9%).

Lielvārdes novadā no pašvaldības puses netiek apzināti riski, kas ietekmē jauniešu sociālo drošību.

Attiecībā uz vēlamo statusu darba tirgū 35,8% jauniešu norāda, ka vēlētos būt uzņēmēji, kas dod darbu citām personām un vēl 4% - uzņēmēji, kas dod darbu tikai sev vai savai ģimenei. Savukārt darba ņēmēju statuss pievilcīgāks šķiet kopumā 14% jauniešu, tai skaitā 8% valsts pārvaldē, bet 6% privātajā sektorā. Būtiski uzsvērt, ka kopumā 39,2%

Dokuments tapis projekta "Skatāmiēs vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Lielvārdes novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.

jauniešu nav varējuši sniegt konkrētu atbildi uz šo jautājumu. Lielvārdes novadā jauniešu bezdarbnieku skaits ir 3,3%.

Informācija par jaunajiem uzņēmējiem (līdz 25 gadiem), diemžēl, netiek apkopota. Tāpat pašvaldība pasākumus sociālā riska grupu jauniešu un jauniešu ar mazākām iespējām integrācijai darba tirgū veic tikai daļēji. Lielvārdes novadā netiek pastāvīgi organizēti semināri vai cita veida informatīvie pasākumi par esošo un potenciālo komersantu iespējām attīstīt komercdarbību, kā arī pašvaldība nenodrošina jauniešiem informāciju par darba aizsardzības jautājumiem.

Jauniešiem ir pieejami ļoti daudzi informācijas ieguves avoti. Ar jauniešiem saistītos jautājumos informāciju paši jaunieši visbiežāk iegūst no draugiem, paziņām (71,2%), skolā/augstskolā (56,1%), no vecākiem (49,1%) un sociālajos tīklos (49,1%).

Biedrības vai nodibinājumi ar jaunatnes organizāciju statusu Lielvārdes novadā nav reģistrētas. Lielvārdes novadā darbojas dažādu nozaru nevalstiskās organizācijas (biedrības un nodibinājumi) - 51 (pēc CSB datiem uz 2018.gadu), t.sk. 18 uzrādītas Lielvārdes novada mājaslapā, un sadarbība jaunatnes jomā ar daļu no tām tiek attīstīta. Lielvārdes novadā darbojas 5 izglītības iestādes, kuras būtiski iesaistīt darba ar jaunatni attīstībā.

Jaunieši ir pozitīvi pret dažādu jaunu zināšanu un prasmju apguvi un spēj skaidri definēt, ka un ko viņi vēlas apgūt ārpus formālās izglītības: valodas (55,2%), prezentēšanas un publiskās runas prasmes (43,8%), digitālās prasmes (32,5%), veselības jautājumi (27,4%), projekta/iniciatīvas rakstīšana un īstenošana (23,1%), medijpratība, kritiskā domāšana (20,3%).

Dokuments tapis projekta "Skatāmiēs vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Lielvārdes novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.

1.rīcības virziens **Informācija un konstruktīvs dialogs**

Jauniešiem ir grūtības novērtēt informācijas pareizību un uzticamību. Jaunieši ir pienācīgi jāsaģatavo tam, lai viņi varētu orientēties mediju vidē un piedalīties konstruktīvā dialogā.

Darbības virziens	Pasākums
1.1. Nodrošināt vieglu piekļuvi saprotamai un jauniešiem draudzīgai informācijai, kas atbilst ētikas un kvalitātes prasībām, t.sk. nodrošinot jauniešiem iespēju iesaistīties cieņpilnā, tolerantā un nevardarbīgā dialogā gan tiešsaistē, gan reālajā dzīvē.	1.1.1. Jauniešu atbalstītas informācijas sistēmas attīstība Lielvārdes novadā, nodrošinot ikviena jaunieša iekļaušanu informācijas aprites sistēmā. 1.1.2. Informatīvo pasākumu par to, kur meklēt informāciju par jauniešu iespējām, organizēšana skolās. 1.1.3. Izglītojošu pasākumu par cieņpilnas, tolerantas un nevardarbīgas savstarpējās komunikācijas, sadarbības un mediju satura veidošanu organizēšana.
1.2. Nodrošināt, ka vecākiem un aprūpētājiem, kā arī personām, kas iesaistītas jauniešu izglītošanā un apmācībā, piemīt medijpratība un digitālās prasmes un ka viņi var kalpot par uzticamu informācijas avotu jauniešiem.	1.2.1. Jauniešu organizēti digitālo prasmju pasākumi vecākiem un personām, kas strādā ar jauniešiem. 1.2.2. Neformālo izglītības pasākumu (lekcijas, konkursi, apmācības, simulācijas spēles, u.c.) organizēšana jauniešiem medijpratības apguvei - par kritisko domāšanu un to piemērošanu praksē, sniedzot jauniešiem iespēju būt kritiskiem un atbildīgiem informācijas lietotājiem un sniedzējiem.
1.3. Veicināt starpinstitucionālo sadarbību jaunatnes jomā Lielvārdes novadā un ārpus tā.	1.3.1. Izveidot mehānismu darbā ar jaunatni iesaistīto personu sadarbībai un nodrošināt tā pastāvīga un jēgpilna darba attīstību. 1.3.2. Veicināt Jauniešu domes dalībnieku arvien pieaugušo iesaisti lēmumu pieņemšanas procesos, kļūstot par uzticamu jauniešu viedokļa pārstāvi pašvaldībā. 1.3.3. Attīstīt deleģējuma līgumu praksi ar nevalstiskām organizācijām, kas ilgstoši darbojas jaunatnes jomā, specifisku pakalpojumu jaunatnes jomā nodrošināšanai Lielvārdes novadā. 1.3.4. Īstenot jauniešu pieredzes apmaiņas un

Dokuments tapis projekta "Skatāties vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Līvārdes novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.

	<p>mobilitātes aktivitātes jaunatnes politikas jomā vietējā, reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā, savstarpējas sadarbības attīstībai.</p> <p>1.4.5. Izveidot novadā atzītu sistēmu jauniešu iekļaušanai pašvaldības komisiju un darba grupu, kur tiek izskatīti jaunatnes politiku ietekmējoši jautājumi, darbā.</p>
1.4. Veicināt uz pierādījumiem balstītas jaunatnes politikas attīstību novadā.	<p>1.4.1. Ik gadus īstenot tematisku aptauju par aktuāliem jautājumiem jauniešu vidū.</p> <p>1.4.2. Periodiski veikt jaunatnes politikas izvērtēšanu, iesaistot maksimāli visu iesaistīto pušu pārstāvjus un nodrošinot iegūto rezultātu publisku pieejamību.</p>

Rīcības virziens Nr.2 **Kvalitatīva mācīšanās**

Izglītība joprojām ir atslēga uz aktīvu pilsonību, iekļaujošu sabiedrību un piemērotību darba tirgum. Tādēļ mums ir jāpaplašina sava vīzija par izglītību 21.gadsimtā, vairāk pievēršoties plaši izmantojamām prasmēm, uz skolēnu/studentu centrētu mācīšanos, kā arī neformālajai izglītībai, lai sasniegtu patiesi vienlīdzīgu un visaptverošu pieeju kvalitatīvam mācīšanās procesam.

<i>Darbības virziens</i>	<i>Pasākums</i>
2.1. Veicināt atvērtību un sniegt atbalstu dzīvei nepieciešamo prasmju iegūšanā - saskarsmes prasmju, starpkultūru komunikācijas prasmju, finanšu prasmes, veselības aprūpes prasmes, tostarp zināšanas par seksuālo un reproduktīvo veselību, radošumu un mācīšanās prasmes un veicināt piekļuvi pilsoniskajai izglītībai, ka arī jauniešu aktīvu pilsonisku līdzdalību.	<p>2.1.1. Organizēt izglītojošus pasākumus jauniešiem aktuālā tematikā, t.sk., un jo īpaši, sadarbībā ar izglītības iestādēm.</p> <p>2.1.2. Izveidot mehānismu specifiski jauniešu iniciatīvu atbalstam – iniciatīvu konkurss un mentorings - tā iedrošinot jauniešus uzņemties atbildību un iesaistīties dažādu neliela laika un finanšu ziņā apjoma iniciatīvu īstenošanā.</p> <p>2.1.3. Organizēt jauniešu līdzdalību iniciatīvu konkursos un pasākumos, dodot iespēju jauniešiem piedalīties personiskā un kopienas attīstībā.</p> <p>2.1.4. Veicināt jauniešu brīvprātīgā darba sistēmas attīstību novadā, t.sk. sekmēt starppaaudžu iniciatīvu īstenošanu.</p>

Dokuments tapis projekta "Skatāties vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Lielvārdes novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.

2.2. Izveidot un ieviest individuāli pielāgotas, līdzdalību un sadarbību veicinošas, uz apmācāmo centrētas metodes katrā formālās un neformālās izglītības procesa posmā.	2.2.1. Organizēt apmācības pedagogiem un citām personām, kas strādā ar jauniešiem, par neformālās izglītības metodēm integrēšanai jebkuros formālās un neformālās izglītības procesos.
2.3. Veicināt uzņēmējdarbības prasmju un uzņēmējspēju attīstību jauniešu vidū.	2.3.1. Organizēt biznesa ievirzes mācības formālās izglītības iestādēs Lielvārdes novadā un ārpus tām. 2.3.2. Attīstīt jauniešiem draudzīgu mācību prakses vietu pieejamību novada uzņēmumos, organizācijās un valsts un pašvaldības institūcijās.

Rīcības virziens Nr.3 Iekļaujoša sabiedrība

Viena trešdaļa Eiropas jauniešu atrodas uz nabadzības un sociālās atstumtības sliekšņa. Daudziem nav iespēju izmantot savas sociālās tiesības. Daudzi joprojām saskaras ar dažāda veida diskrimināciju, aizspriedumiem un naida noziegumiem. Jaunais migrācijas fenomens sev līdzī ir atnesis vairākus ar iekļaušanu saistītus un sociāla rakstura izaicinājumus. Tādēļ ir būtiski strādāt pie tā, lai tiktu realizētas visu jauniešu, tostarp pašu atstumtāko, tiesības.

Darbības virziens	Pasākums
3.1. Nodrošināt, ka līdz atstumtajiem jauniešiem nonāk informācija par viņiem pieejamajām vietām, iespējām un pieredzēm.	3.1.1. Identificēt un organizēt mērķorientētus pasākumus konkrētām atstumto jauniešu grupām Lielvārdes novadā, t.sk. šo jauniešu iesaisti visos lēmumu pieņemšanas procesos, uzsverot viņu īpašo lomu lēmumu, kas saistīti konkrēti ar jauniešu tiesībām, labklājību un interesēm, pieņemšanā. 3.1.2. Nodrošināt, ka pašvaldības īsteno pasākumu kopumu jauniešu sociālās atstumtības mazināšanai, piemēram, atbalsta organizācijas, kas veicina sociālās atstumtības mazināšanos.

Dokuments tapis projekta "Skatāmiēs vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Lielvārdes novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.

3.2. Vienlīdzīgas piekļuves formālās un neformālās izglītības mācību videi, kas vērsta uz visiem iekļaušanas aspektiem, nodrošināšanas veicināšana.	3.2.1. Iesaistīt izglītības sniedzējus vienlīdzīgas piekļuves formālās un neformālās izglītības mācību videi, kas vērsta uz visiem iekļaušanas aspektiem, nodrošināšanā. 3.2.2. Stiprināt pedagogu prasmes darbā ar atstumtajiem jauniešiem.
---	---

Rīcības virziens Nr.4 **Garīgā veselība un labklājība**

Nozīmīgs un arvien pieaugošs skaits jauniešu pauž bažas par garīgās veselības problēmu, piemēram, augsta stresa līmeņa, trauksmes, depresijas un citu garīgu slimību izplatību viņu vienaudžu vidū. Jaunieši norāda uz lielo sociālo spiedienu, ar ko viņi saskaras mūsdienās, un pauž vajadzību pēc labākas jauniešu garīgās veselības aprūpes.

<i>Darbības virziens</i>	<i>Pasākums</i>
4.1. Sniegt visiem profesionāļiem, kuri strādā ar jauniešiem, kā arī jauniešu ģimenēm, kvalitatīvas apmācības par pirmo palīdzību garīgās veselības jomā.	4.1.1. Organizēt izglītojošus pasākumus plašai mērķa grupai, aktualizējot jauniešu emocionālās labklājības lomu jauniešu personiskā izaugsmē. 4.1.2. Koncentrēt uzmanību uz profilakses pasākumiem, lai nodrošinātu, ka jauniešiem ir labākai garīgajai veselībai nepieciešamās zināšanas un prasmes.

Dokuments tapis projekta "Skatāties vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Lielvārdes novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.

3. Darbā ar jaunatni iesaistīto personu sadarbības modelis

3.1. Darbā ar jaunatni iesaistītās personas (institūcijas) un to kompetence pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanā

<i>Iesaistītā puse*</i>	<i>Kompetence pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanā</i>
Lēmumu pieņēmēji	Jaunatnes politikas apstiprināšana Atbalsts saskaņotai jaunatnes politikas īstenošanai
Pašvaldības administrācijas darbinieki	Atbalsts saskaņotai jaunatnes politikas īstenošanai
Jaunatnes lietu speciālists	Jaunatnes politikas plānošana Jaunatnes politikas īstenošana un izvērtēšana Sadarbības starp iesaistītajām pusēm koordinēšana Kapacitātes stiprināšanas pasākumu darbā ar jaunatni iesaistītām personām organizēšana Jauniešu iesaiste lēmumu pieņemšanas procesā
Jaunatnes darbinieks**	Jaunatnes informācijas izplatīšana Neformālās izglītības pasākumu organizēšana un jauniešu iesaiste Mentoringa pasākumi jauniešiem Brīvprātīgā darba sistēmas izveide un iesaistīto pušu līdzdalības nodrošināšana
Izglītības iestāžu darbinieki	Jaunatnes informācijas izplatīšana Neformālās izglītības pasākumu integrēšana formālās izglītības vidē Specifisku individuālu atbalsta pasākumu īstenošana
Sociālie darbinieki	Jaunatnes informācijas izplatīšana Jauniešu iesaiste neformālās izglītības pasākumos
Kultūras darba organizatori	Jaunatnes informācijas izplatīšana Jauniešu iesaiste neformālās izglītības pasākumos
Biedrības un nodibinājumi	Pakalpojumu nodrošināšana savas kompetences ietvaros
Vecāki	Jaunatnes informācijas izplatīšana Atbalsta pasākumu īstenošana (mentoring, darba vietas, karjeras izaugsme, iedvesmotāji, resursu nodrošināšana, u.c.)
Uzņēmēji	Atbalsta pasākumu īstenošana (mentoring, darba vietas, karjeras izaugsme, iedvesmotāji, resursu nodrošināšana, u.c.) Dalība ekspertu diskusijās specifiskos jautājumos
Pašvaldības policija/ Nepilngadīgo lietu inspektors	Preventīvie pasākumi grupām un individuāli par jauniešu tiesībām, pienākumiem un drošību
Jaunieši (t.sk. Skolēnu pašpārvaldes, Jauniešu dome)	Vienaudžu izglītošana Jaunatnes informācijas izplatīšana Aktīva līdzdalība jaunatnes politikas plānošanā, īstenošanā un izvērtēšanā

* Iesaistītās puses nav norādītas prioritārā secībā

** Šo lomu pašreiz pašvaldībā pilda Jaunatnes lietu speciālists, bet tā būtu nodalāma.

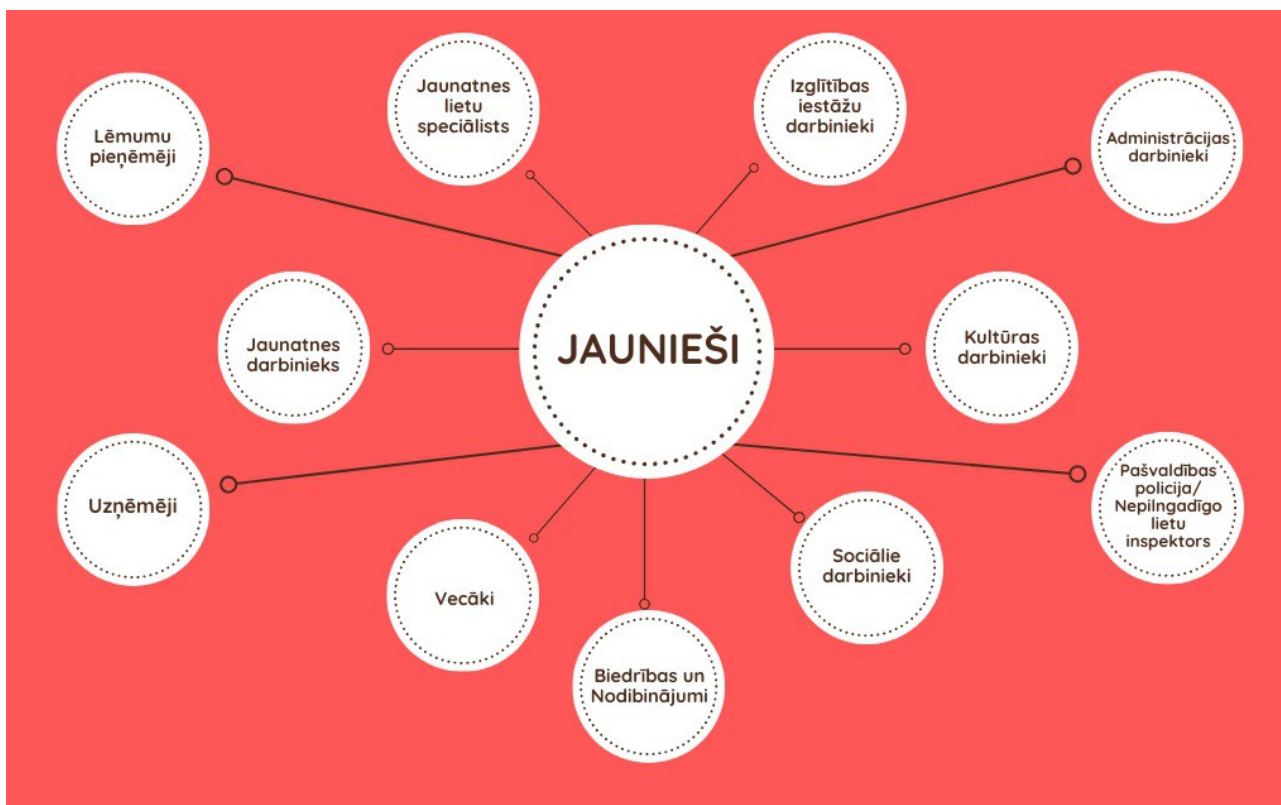

Dokuments tapis projekta "Skatāmiem vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Līvānu novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.

3.2. Darbā ar jaunatni iesaistīto personu sadarbības attīstība

- regulāras darbā ar jaunatni iesaistīto personu informatīvās tikšanās saskaņota darba ar jaunatni novadā plānošanai un īstenošanai;
- dalība ikgadējos kompetences celšanas pasākumos;
- jaunatnes politikas ikgadējo prioritāro attīstības pasākumu noteikšana;
- jaunatnes politikas rīcības virzienu īstenošanas uzraudzība;
- pakalpojumu jauniešiem veidošana un attīstība.

Darbā ar jaunatni iesaistītās personas

Dokuments tapis projekta "Skatāties vienā virzienā!" ietvaros, ko īstenoja Lielvārdes novada pašvaldība ar Izglītības un zinātnes ministrijas finansiālu atbalstu Jaunatnes politikas valsts programmas 2019.gadam 1.sadaļas Valsts atbalsta nodrošināšana jaunatnes politikas attīstībai pašvaldībās 1.2.apakšsadaļas Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī saskaņā ar vietējā līmeņa patstāvīgajiem jaunatnes politikas plānošanas dokumentiem ietvaros. Dokuments atspoguļo tikai un vienīgi projekta īstenoāja viedokli un nav uzskatāms par Izglītības un zinātnes ministrijas oficiālo viedokli.